

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME,

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld

De minister van Justitie en Handhaving stelt in samenwerking met de betrokken vakministers een Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld op waarin een integrale aanpak centraal staat en dat vertrekt vanuit de noden van het slachtoffer. Want als we een krachtig horizontaal beleid willen voeren met een meerwaarde voor elke burger, hebben we nood aan concrete en afgestemde doelstellingen en maatregelen.

In opvolging van de mededeling aan de Vlaamse Regering betreffende de nieuwe aanpak transversaal beleid/horizontale doelstellingenkaders geven de verschillende betrokken ministers met dit plan invulling aan de drie overheidsbrede geïntegreerde transversale doelstellingen die op 10 juli 2020 door de Vlaamse Regering werden goedgekeurd.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK

STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Deze beslissing heeft betrekking op het beleidsveld justitie en handhaving.

Overeenkomstig operationele doelstelling 5.3.4.1 van de beleidsnota Justitie en Handhaving 2019-2024 coördineert de minister van Justitie en Handhaving een Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld. Heel wat recente gebeurtenissen hebben duidelijk gemaakt dat dit over alle beleidsdomeinen heen een prioriteit moet zijn. De vorige legislatuur kende reeds een aantal goede praktijken in verschillende sectoren (sport, cultuur, welzijn, jeugd enzovoort), maar een integrale aanpak, die vertrekt vanuit de noden van het slachtoffer, ontbrak tot nu toe. Daarom wil dit actieplan voortbouwen op deze goede praktijken en complementair zijn aan reeds bestaande actieplannen zoals het actieplan integriteit, het actieplan grensoverschrijdend gedrag in de cultuur- en audiovisuele sector en het Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan 2020-2024 om zo door een gecoördineerde aanpak bij te dragen tot een afgestemd, en daardoor, sterker resultaat.

Want als we daadwerkelijk een krachtig horizontaal beleid willen voeren met een meerwaarde voor elke burger, hebben we nood aan concrete en afgestemde doelstellingen en maatregelen. Dit actieplan zal bovendien de basis vormen voor de Vlaamse bijdrage bij de opmaak van het luik seksueel geweld binnen het nieuw Nationaal Actieplan ter bestrijding van alle vormen van gendergerelateerd geweld 2020-2024.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

De opmaak van dit plan kadert in de nieuwe aanpak van transversale beleidsplannen op vlak van werkmethodiek en timing waarvan de Vlaamse Regering op 7 februari 2020 kennis nam (VR 2020 0702 MED.0050/1).

Op 10 juli 2020 nam de Vlaamse Regering in dit kader kennis van het doelstellingskader van het Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld (VR 2020 1007 MED.0238).

2. INHOUD

Het doelstellingskader bevat drie overheidsbrede geïntegreerde transversale doelstellingen. Deze doelstellingen zijn gebaseerd op de regelgevende bepalingen, het Vlaamse regeerakkoord, de beleidsbrief van de minister, bevoegd voor Justitie en Handhaving en de omgevingsanalyse. Ondanks de aandacht voor wetenschappelijk onderzoek in de omgevingsanalyse, werd er bewust voor gekozen om er geen doelstelling over op te nemen. Momenteel lopen er namelijk al twee grootschalige onderzoeken rond dit thema.¹ Daarom wachten we de resultaten van deze twee onderzoeken af en nemen we deze mee in de evaluatie van het actieplan zodat er indien nodig nieuwe acties geformuleerd kunnen worden.

De volgende strategische en bijhorende operationele doelstellingen worden opgenomen in het actieplan:

1. We investeren gericht in **preventie** en maken burgers wegwijs als ze informatie of ondersteuning zoeken.
  - a. We **informer en sensibiliseren** burgers, slachtoffers, daders en professionals door duidelijke informatie te verspreiden.
  - b. We lanceren **bewustmakings- en sensibiliseringscampagnes** voor het grote publiek, maar ook gericht op specifieke doelgroepen en in specifieke contexten.
  - c. We investeren in **emotionele, relationele en seksuele vorming** zowel in scholen als in voorzieningen voor personen met een handicap met steeds voldoende aandacht voor de meest kwetsbare groepen.
  - d. We investeren in de bekendmaking, professionalisering en uitbreiding van **hulplijnen en meldpunten**.
2. We zetten in op gepaste maatregelen als seksueel geweld zich daadwerkelijk voordoet, waarbij we investeren in **slachtoffers**, maar ook in **daders**.
  - a. We optimaliseren het professionele hulpverlenend **aanbod voor slachtoffers** van seksueel geweld.

---

¹ Het gaat om het Brain-be project 'Een beter begrip van mechanismes, aard, omvang en impact van seksueel geweld in België' en de EU survey on Gender-Based violence against women and other forms of inter-personal Violence.

- b. We zetten in op een **kwantitatieve omkadering van slachtoffers van seksueel geweld door niet-professionelen** zoals vrijwilligers en ervaringsdeskundigen.
  - c. We investeren in **sectoroverschrijdende samenwerkingsverbanden** in het belang van het slachtoffer.
  - d. We investeren in de **ondersteuning van het cliëntsysteem** vanuit een systeemgerichte aanpak.
  - e. We implementeren het gebruik van wetenschappelijk onderbouwde en gevalideerde **risicotaxatie-instrumenten** voor daders van seksueel geweld bij de justitiehuisen.
  - f. Door in te zetten op **samenwerking** wordt zowel op structureel als individueel niveau steeds het aanbod afgestemd op de hulpvraag.
  - g. We investeren in een **toereikend aanbod**, zowel in een gedwongen als een vrijwillig kader, van hulpverlening **voor daders** van seksueel geweld.
3. We versterken de **kwaliteiten van professionals en betrokken sectoren** in de strijd tegen seksueel geweld.
- a. We zetten in op **deskundigheidsbevordering** van professionals en betrokken sectoren door het voorzien van opleiding, vorming en richtlijnen.
  - b. We geven professionals **tools** om seksueel geweld te herkennen en correct te reageren met respect voor hun beroepsgeheim.
  - c. We garanderen de **kwaliteit** van hulpverlening voor hun cliënten.
  - d. We voorzien een **beleid** rond seksueel grensoverschrijdend gedrag in alle betrokken sectoren.

De betrokken vakministers formuleerden in samenwerking met de coördinerende minister bijhorende concrete en evalueerbare beleidsmaatregelen (acties) die zoveel als mogelijk tegemoetkomen aan de probleemstelling zoals omschreven in de omgevingsanalyse. Daarbij gaat het enerzijds om acties die focussen op structuren, protocollen en overleg met oog op het verbeteren van de aanpak van seksueel geweld. Anderzijds gaat het om acties die specifiek gericht zijn op burgers (incl. slachtoffers en daders) en professionals om hun situatie te verbeteren. Bovendien mogen we nooit uitgaan van evidenties met betrekking tot deze thematiek. Het is dus belangrijk om dingen te benoemen zodat we ook op het eerste zicht meer evidente acties duidelijk kunnen opvolgen en daar een verantwoording voor vragen.

Verder werd getracht de problematiek zoveel mogelijk integraal en gecoördineerd aan te pakken zonder de specificiteit van de verschillende betrokken sectoren te verliezen. Zo wordt ook, los van de acties die zich specifiek richten tot bepaalde doelgroepen van burgers, bij de uitvoering van de acties bijzondere aandacht besteed aan een aantal doelgroepen zoals personen met een handicap, ouderen, kinderen, jongeren, personen zonder wettig verblijf, asielzoekers en LGBTQ+. Verder krijgen de aspecten digitalisering, communicatie, taal en cultuur eveneens bijzondere aandacht bij de uitvoering van de acties.

De omgevingsanalyse, de strategische en operationele doelstellingen en de bundeling van alle maatregelen vormen samen het Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorliggend actieplan creëert een referentiekader waarbinnen de Vlaamse Regering zal werken. Het plan bevat geen concrete budgetten of financiële engagements. De beslissing ervan impliceert dus geen beslissing over de benodigde budgetten. Elke beslissing die genomen wordt in uitvoering van de concrete maatregelen zal het voorwerp uitmaken van de gebruikelijke procedures.

Dit werd bevestigd in het gunstig advies van de Inspectie van Financiën verleend op 14/10/2020 en op 18/10/2020. De Inspectie van Financiën meent namelijk dat het dossier de ontvangsten en uitgaven van de Vlaamse overheid niet beïnvloedt aangezien het geen verbintenis inhoudt om deze actiepunten daadwerkelijk uit te voeren. In toepassing van artikel 31, §2, 2° van het besluit Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 17 mei 2019 is het akkoord van de Vlaamse minister van begroting over dit dossier niet vereist.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

De goedkeuring van dit actieplan heeft geen weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Bij een aantal strategische doelstellingen en de acties die hieraan gekoppeld worden, zullen de lokale besturen uitgenodigd worden om mee te werken aan de uitvoering ervan. Dit zal steeds gebeuren in partnerschap en geen aanleiding geven tot extra administratieve verplichtingen. De kosten (o.a. extra personeelsinzet) die hier mogelijk uit voortvloeien, zullen dan ook het resultaat zijn van eigen beleidskeuzes.

4. VERDER TRAJECT

Na de goedkeuring van het strategisch plan wordt de tekst bezorgd aan het Vlaams Parlement.

Om de coördinatie van de opgenomen acties – in hoofdzaak deze waarbij meerdere ministers betrokken zijn - te verzekeren, wordt op interkabinettenniveau een werkgroep opgesteld, geleid door de minister van Justitie en Handhaving, die instaat voor de concrete opvolging van het actieplan. De minister van Justitie en Handhaving zal als coördinerende minister ook een actieve coördinerende rol opnemen in de uitvoering en opvolging van dit plan om te allen tijde afstemming te garanderen, het overzicht te bewaren en, gezien de veelheid aan acties, doelgroepen en contexten, overlap in uitvoering te vermijden. Jaarlijks zullen de vakministers via hun beleids-

en begrotingstoelichting rapporteren over de uitvoering van dit actieplan. In 2022 wordt op basis daarvan een tussentijdse evaluatie opgemaakt en wordt het plan geüpdatet zodat acties kunnen bijgestuurd en nieuwe acties toegevoegd worden. In 2024 wordt er een eindevaluatie met impactanalyse opgemaakt.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld;
- 2° de jaarlijkse uitvoering van het plan te laten gebeuren binnen de jaarlijks voorziene begrotingskredieten;
- 3° de Vlaamse minister, bevoegd voor Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, te gelasten dit plan over te zenden naar het Vlaams Parlement.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

- Ontwerp van Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld
- Advies Inspectie van Financiën van 14/10/2020
- Advies Inspectie van Financiën van 18/10/2020